

Sygn. akt VIII Gz 73/19

POSTANOWIENIE

Dnia 27 czerwca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Artur Fornal

po rozpoznaniu w dniu 27 czerwca 2019 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

w sprawie z powództwa (...) **w S.**

przeciwko **B. M.**

na skutek zażalenia powoda na postanowienie Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 2 stycznia 2019 r. (sygn. akt VIII GNc 8087/16)

p o s t a n a w i a:

uchylić zaskarżone postanowienie w punkcie 2. (drugim).

Sygn. akt VIII Gz 73/19

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 2 stycznia 2019 r. Sąd Rejonowy w Bydgoszczy podjął postępowanie w sprawie z powództwa (...) w S. przeciwko B. M. (pkt 1 postanowienia), a ponadto umorzył to postępowanie (pkt 2 postanowienia).

W uzasadnieniu tego rozstrzygnięcia Sąd pierwszej instancji wskazał, że postanowieniem z dnia 13 września 2017 r. zawiesił postępowanie w powyższej sprawie, na tej podstawie że powód nie wskazał w zakreślonym terminie adresu miejsca zamieszkania pozwanej (art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c.). Sąd Rejonowy podkreślił, że stosownie do treści art. 182 k.p.c., sąd umarza postępowanie zawieszony z tej przyczyny, jeżeli wniosek o jego podjęcie nie został zgłoszony w ciągu roku. Powód złożył wprawdzie w dniu 23 maja 2018 r. wniosek o podjęcie postępowania, jednak postanowieniem z dnia 16 listopada 2018 r. Sąd odmówił jego podjęcia. W tej sytuacji, w ocenie Sądu pierwszej instancji, należało uznać, że wniosek nie został złożony skutecznie.

Zażalenie na powyższe postanowienie w przedmiocie umorzenia postępowania złożył powód, domagając się jego uchylenia. Zaskarżonemu postanowieniu powód zarzucił błędną wykładnię przepisu art. 182 k.p.c., co w konsekwencji miało istotny wpływ na wynik sprawy.

W uzasadnieniu zażalenia powód podniósł, że według wszelkich posiadanych przez niego danych, miejscem stałego pobytu pozwanej jest ul. (...) w B., który to adres został przez niego wskazany w złożonym w dniu 23 maja 2018 r. wniosku o podjęcie zawieszony postępowania. Powód wyjaśnił, że informację o ww. adresie pozyskał od Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy, który na jego wniosek prowadził przeciwko pozwanej postępowanie egzekucyjne, a który to adres ustalił podczas przeprowadzonych w tym postępowaniu w maju 2018 r. czynności terenowych. Komornik wielokrotnie zastawał pozwaną pod ww. adresem, o czym informował powoda. Również w dniu 5 grudnia 2018 r. powód skierował do pozwanej pisemne wezwanie do zapłaty wysłane za pośrednictwem poczty listem

poleconym - za zwrotnym potwierdzeniem odbioru, które zostało odebrane przez M. M. (pełnoletniego domownika). W ocenie skarżącego pozwana przebywa więc pod wskazanym adresem i celowo unika podejmowania korespondencji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie powoda zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 182 § 1 zd. 1 k.p.c. sąd umarza postępowanie zawieszony m.in. z przyczyny wymienionej w art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c. – gdy na skutek niewskazania przez powoda w wyznaczonym terminie adresu pozwanego – jeżeli wniosek o podjęcie postępowania nie został zgłoszony w ciągu roku od daty postanowienia o zawieszeniu.

W orzecznictwie przeważa pogląd, podzielany także przez Sąd Okręgowy, w myśl którego regulację art. 182 § 1 k.p.c. należy interpretować z poszanowaniem konstytucyjnego prawa strony do merytorycznego rozpatrzenia sprawy przez sąd oraz zasady sprawiedliwości proceduralnej, co oznacza, że przed umorzeniem postępowania na tej podstawie należy dokonać sprawdzenia, czy przyczyna zawieszenia postępowania rzeczywiście istniała (a także czy przyczyna jego uprzedniego zawieszenia pozostaje aktualna), tak by wykluczyć sytuację, w której formalistyczna czynność umorzenia postępowania przez swoje doniosłe skutki pozbawi stronę prawa do sądu w rozumieniu uzyskania merytorycznego rozstrzygnięcia (zob. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2017 r., II UK 193/16, LEX nr 2309128 i uzasadnienie postanowienia tego Sądu z dnia 24 kwietnia 2015 r., II CZ 14/15, LEX nr 1744197).

Należy zaaprobować pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w uchwale z dnia 18 listopada 2015 r., III CZP 74/15 (OSNC 2016, nr 12, poz. 136), zgodnie z którym umorzenie postępowania na podstawie art. 182 § 1 k.p.c., zawieszony na skutek niewskazania przez powoda w wyznaczonym terminie adresu pozwanego (art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c.), nie jest dopuszczalne, jeżeli powód przed upływem roku od dnia postanowienia o zawieszeniu złożył wniosek o podjęcie postępowania, wskazując prawidłowy adres pozwanego; złożenie wniosku o podjęcie postępowania, który jest bezzasadny, nie tamuje umorzenia postępowania. Kognicja sądu orzekającego o umorzeniu postępowania oraz sądu drugiej instancji rozpoznającego zażalenie na postanowienie o umorzeniu postępowania, w następstwie upływu przewidzianego prawem terminu jego zawieszenia, obejmuje więc badanie istnienia przyczyny zawieszenia postępowania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2018 r., I PK 18/17, OSNP 2018, nr 10, poz. 137).

W celu zapobiegnięcia umorzeniu zawieszony postępowania wystarczające okazało się w niniejszej sprawie złożenie przez powoda wniosku o jego podjęcie ze wskazaniem aktualnego miejsca pobytu pozwanej (co nastąpiło w dniu 23 maja 2018 r. - k. 72-72A akt) przed upływem rocznego terminu liczonego od daty zawieszenia (tj. 13 września 2017 r. - k. 57 akt), na podstawie bowiem ustaleń poczynionych w sprawie przez Sąd drugiej instancji (art. 382 w zw. z art. 397 § 2 zd. 1 k.p.c.) należy uznać, że powód prawidłowo wykonał wówczas zarządzenie sądu, o którym mowa w art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c., umożliwiając nadanie sprawie dalszego biegu (por. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2018 r., III UK 18/17, LEX nr 2490612).

Oceny takiej nie mogło zmienić prawomocne oddalenie następnie ww. wniosku powoda o podjęcie postępowania – postanowieniem z dnia 16 listopada 2018 r. (k. 85 akt) – skoro prawomocność takiego postanowienia, jako orzeczenia o charakterze czysto procesowym, nie obejmuje motywów - przesłanek odmowy podjęcia zawieszony postępowania (zob. uzasadnienia cytowanego wyżej wyroku Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2017 r., II UK 193/16, a także uchwały tego Sądu z dnia 25 lutego 1985 r., III CZP 86/84, OSNC 1985, nr 11, poz. 168), a ponadto sam Sąd pierwszej instancji podjął następnie postępowanie – co nastąpiło w punkcie 1. postanowienia z dnia 2 stycznia 2019 r. (k. 91 akt). Pomimo więc tego, że pozwana B. M. pod wskazanym przez powoda adresem ul. (...) w B., nie jest zameldowana od roku 1992 (obecnie nie jest ona nigdzie zameldowana na pobyt stały bądź czasowy - zob. zaświadczenie z Systemu PESEL2-SAD – k. 120 akt), to jednak ze znajdujących się w aktach sprawy egzekucyjnej Km 21961/15 Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy M. B. dokumentów wynika w sposób nie budzący wątpliwości, że pod tym właśnie adresem pozwana nie tylko przebywała, lecz także zamieszkiwała w roku 2017 r. Sama dłużniczka potwierdziła bowiem adres: ul. (...) w B. jako adres jej zamieszkania w oświadczeniu złożonym do protokołu w kancelarii komorniczej w dniu 7 listopada 2017 r. (protokoły czynności z udziałem ww. dłużniczki, wraz z wezwaniem do stawiennictwa, a także

pismo Komornika z dnia 14 grudnia 2018 r. – zob. k. 88, 89-89v., 91-92 z akt Km 21961/15; także k. 100 akt niniejszej sprawy). To że ww. adres pozwanej pozostaje właściwy wynika wskazuje również i to, że powód w dniu 5 grudnia 2018 r. skierował do pozwanej pisemne wezwanie do zapłaty – wysłane listem poleconym ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru – które w dniu 19 grudnia 2018 r. zostało odebrane przez M. M., jako pełnoletniego domownika adresata, tj. pozwanej (zob. k. 98-99 akt).

Podzielić należy pogląd o tym, że skuteczność doręczenia zastępczego w trybie art. 139 § 1 k.p.c. - gdy chodzi o przesyłki kierowane dotychczas do pozwanej na ww. adres, a zwracane Sądowi przez pocztę z adnotacją „zwrot (...) nie podjęto w terminie” (zob. k. 75-76 i 111-112 akt) - uzależnione jest od tego czy nie zachodzą wątpliwości co do tego, że pozwana rzeczywiście mieszka nadal pod ww. adresem pomimo wymeldowania (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 1995, II CRN 4/95, LEX nr 50590, a także uchwałę z dnia 16 lutego 2017 r., III CZP 105/16, OSNC 2017, nr 10, poz. 112). W ocenie Sądu odwoławczego powołane wyżej okoliczności pozwalają jednak aby przyjmować w niniejszej sprawie domniemanie fikcji prawnej skutecznego doręczenia (zob. uchwałę 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 1971 r., III CZP 10/71, OSNC 1971, Nr 11, poz. 187).

Mając to na względzie Sąd Okręgowy na podstawie zastosowanego odpowiednio przepisu art. 386 w zw. z art. 397 § 2 zd. 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji postanowienia.